

CIMELIA

0

1125

kat. komp.

1125

CIMELIA

D. A N D R E Æ
OSIANDRI

Sacræ Theologiæ, in Schola regio-
montana Prussiæ, Primarij
Professoris,

DISPUTATIO
NES DVÆ.

VNA,
DE LEGE ET EVAN-
GELIO, HABITA NO-
nis Aprilis. 1549.

ALTERA.
DE IUSTIFICATIONE,
HABITA 9 CAL.
Nouembris. 1550.

Math. XVI.
Portæ inferorum non præualebunt
aduersus eam.

Regiomonte Prussiæ, iterum excusse.
ANNO 1553.

Cim. O. 1125

ANDREAS OSIANDER.

Lectori salutem.

Compertum habeo, quod
quidam apud Saxones, &
superiores germanos, fortassis
etiam alibi, de iustificatione pa-
rum sobrie sentientes, ut suos er-
rores tegant ac defendant, mihi
recte de ea docenti, quasi erran-
ti obstrepere & obrectare non
erubescant, hac potissimum fia-
ducia freti, quod sperent me
tam longe submotum, nunquā
certi quicquam, de ipsorum ca-
lumnijs cogniturum. Quibus
refutandis has duas disputatio-
nes denuo inuulgaui, ut si eas
dissimulauerint, ac nihil contra
in lucem ediderint, calumniae

A n̄ ipsorum

ipsorum omnem apud bonos
fidem repente amittant, Sin au-
tem contra scribere ausi fuerint,
facile illis ora Deo adiuuante
obstruam, quicumq; & quantis-
cunq; tandem fuerint. Paratus
enim sum, hanc synceram & coe-
lestem doctrinam, non solum
contra simios, & apostatas, ue-
rum etiam contra portas infe-
rorum defendere. Nemo igitur
bonus & pius, illorum obtrecta-
tionibus moueri debet, donec
sua probarint, & mea legitime
confutarint. Quod facient ad
Calendas græcas. Vale.

D. Andreæ

D. A N D R E Æ
OSIANDRI SACRÆ
THEOLOGIAE IN SCHOLÆ
la Regiomontana Prussiæ Pri-
marij professoris.

DISPUTATIO
DE LEGE ET EVAN-
GELIO, HABITA NONIS
Aprilis, Anno 1549.

FIDELIS SER-
mo & omni ac-
ceptione dignus,
quod Christus Ie-
sus uenit in hunc
mundum peccatores saluos fa-
cere. 1. Timo. 1.

2. Ita enim iam tum ab ori-
gine mundi promissum fuit a
Deo, cum diceret, semen mulieris

A iij

ris

ris conteret caput serpentis.
Genesis 3.

3. Omnes autem peccauerunt
& egent gloria Dei. Roma. 3.

4. Verum tamen nullus omnino peccator ad ultus saluatur nisi egerit pœnitentiam. Luc. 13

5. Impœnitens enim cor thesaurizat sibi iram, in die iræ & relevationis iusti iudicij Dei.

6. Pœnitentia autem uera, est agnitio & detestatio peccati, cum desiderio emendationis, & spe ueniæ a Deo consequendæ.

7. Porro peccatum non agnoscitur, nisi cognoscatur.

8. Cognitio autem peccati exacta, supra captum humanæ rationis est, dicente Dauide,
Delicta

Delicta quis intelligit? Psal. 19.

9. Ideo post promissionem,
lex data est, quia per legem cog
nitio peccati. Rom. 3.

10 Lex autem est doctrina di
uinitus tradita, ostendens no
bis, quales esse, quidq; facere
atq; omittere debeamus, inobe
dientibus maledictionem des
nuncians.

11 Hæc lex si posset uiuifica
re, uere ex lege esset iusticia.
Gala. 3.

12 Nemo enim iustificatur
quin simul & uiuificetur, cum
iustus ex fide uiuat. Habac. 2.
Roman. 1.

13 Peccatores autem non
dum iustificati, mortui sunt des
lictis. Ephes. 2. Colossen. 2.

A iij

Quos

14 Quos cum lex uiuificare non possit, nec iustificare quidem potest, eo quod peccatum coram Deo neq; tollere neq; cohibere ualeat.

15 Necesse est igitur legem in alium usum latam esse, quam ut iustificet.

16 Quatuor autem præcipue S. Paulus legi tribuit. Primum, quod peccatum ostendat. Secundum, quod eidem occasionem prebeat, ut fiat supra modum peccans peccatū. Tertium quod irā operetur. Quartum quod sit pædagogus noster in Christum.

17 Duplex autem peccati genus nobis ostenditur per legem. Actuale scilicet & originale. Pecca

18 Peccatum actuale, est commissum seu omissum contra legem Dei.

19 Peccatum originale, est carentia iusticiæ originalis, debita inesse.

20 Iusticia uero Originalis, fuit fiducia erga Deum, tam ex factis, quam ex uerbis eius concepta, non modo perfectam tranquillitatem in rectitudine potentiarum animæ efficiens, uerum & spiritum Deum hausriens, unde Adam etim prophetauit. Gene. 2. Math. 19.

21 Sed quam diu nulla tentatione exercitata, nec per uictoriam tentationis confirmata fuit, Adam ab ea excidere potuit.

22 Vnde manifestum est, iusticiam originalem, & iusticiam

fidei, eiusdem esse generis.

23 Duplici item ratione Lex peccatum nobis ostendit, nempe, quod non solum peccatum sit, uerum etiam quod & nobis insit.

24 Nam cum dicit (exempli causa) Non occidas, Non concupiscas, etc. non solum homicidium & concupiscentiam, ut peccata condemnat, uerum etiā nos, quibus loquitur, ut iracundia & concupiscentiæ obnoxios accusat, id quod & in alijs Decalogi præceptis similiter intelligendum est.

25 Iusto enim non est posita lex. 1. Timoth. 1.

26 Iam si peccator, peccatum sic ostensum compescere, & suis
ad

ad huc se uiribus legi satisfacere
posse confidit, experietur pecca-
tum supra modum fieri pec-
cans peccatum per mandatum.

27 Actum demum serio sen-
tit iram Dei in maledictione, uis-
cissimq; irascitur Legi, & per
consequens etiam Legis latori.

28 Hinc manifestum fit, non
solum nos omnes esse natura
peccatores, uerum etiam legem
contra peccatum nullum afferre
uel remedium uel auxilium,
sed peccatum potius excitare &
exacerbare, illiq; uirtutem, ut sit
ministeriū mortis & condem-
nationis suppeditare. Nam uir-
tus peccati lex. 1. Cor. 15.

29 Et ita conclusit scriptura
omnia sub peccato, ut promissio

isio

ssio ex fide Christi detur credentibus. Gala. 3.

30 Interim tamen lex, externa pædagogia etiam inuitos alio quo modo in officio continet, & in Christum qui finis legis est, respicere docet, tam promissiones quam typos illum ostendentes, & adumbrantes, nobis proponendo. Gala. 3.

31 Promissione autem in Paradiso semel facta, & deinceps patribus iterum atque iterum, ac subinde clarius repetita, quum uenit plenitudo temporis, misit Deus filium suum, factum ex muliere, factum sub lege, ut eos qui sub lege erant redimeret. Gala. 4.

32 Est igitur Iesus Christus
Dei

Dei Filius, uerus Deus, de Deo
patre ab eterno genitus, & cum
eodem in unitate Spiritus sanc-
ti, unus & idem Deus.

33 Est & idem semen mulie-
ris, factus ex muliere, absq; com-
mertio uiri, Spiritu sancto sus-
perueniente, & uirtute altissimi
obumbrante conceptus, & nas-
tus ex Maria uirgine, absq; pec-
cato, qui antiquo serpenti cas-
put contriuit.

34 Talis enim decebat, ut esset
mediator Dei & hominum,
Deus & homo Christus Iesus.

35 Qui peccata nostra in cor-
pore suo pertulit, legem & om-
nem iustitiam pro nobis adim-
pleuit, pro transgressoribus ora-
uit, & exauditus est pro sua re-
uerentia,

uerentia, patremq; nobis placatum reddidit.

36 Itaq; iam pœnitentia & remissio peccatorum in nomine Christi prædicantur in omnibus gentibus, Marci ultimo.

37 Et qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit, Mar. ult.

38 Credenti enim fides reputatur ad iusticiam, Roma. 4.

39 Igitur Fide iustificamur, Rom. 3.

40 Porro iustificandi uerbū dupliciter in scripturis accipitur, Significat enim ex impio facere iustum. Et iusti iusticiam uel testimonio, uel sententia definitiua comprobare, Nos hic in priore significato accipimus.

41 Cum autem scriptura uas
rie

rie de Iustificatione loquatur
(Nam iusticiam Dei per Euang-
gelium reuelari. Et fidem ad ius-
ticiam reputari. Et nos fide ius-
tificari. Et Christum iusticiam
nostram esse dicit) tum pro-
priissime loquitur, cum dicit, ius-
ticiam Dei per Euangelium re-
uelari. Nam iusticia Christi, que
eadem est & iusticia Dei per
Euangelium nobis offertur, &
credentibus in eum imputatur.
Rom. 1. & 3. 1 Corin. 1.

42 Æque proprie dicit, nos
fide iustificari. Nam fide, eam
iusticiam apprehendimus.

43 Fides autem non simplici-
ter, sed propter obiectū suum,
qui Christus est, reputatur ad
iusticiam, per synecdochen.

Eodem

44 Eodem modo Christus dicitur iusticia nostra, quia omnis uera iusticia in eo & ex eo est. Iere. 23 & 33. 1. Cor. 1.

45 Qui credit in Christum, in Christo est, & Christus in eo, sicut dixit. Ego in eis, & tu pater in me. Iohan. 17.

46 Qui habet Christum, habet & patrem & Spiritum sanctum, habet iusticiam Dei, & uitam æternam.

47 Christo autem per fidem in nobis inhabitante, regnum Dei intra nos est.

48 Regnum autem Dei est iusticia, pax, & gaudium in Spiritu sancto. Rom. 14.

49 In quo, qui perseuerauerit usq; in finem, hic saluus erit.

Disputatio

DISPVTA TIO DE IVSTIFI CATIONE.

Habita 9. Cal. Nouembris 1550.

S Sanctus Paulus, quū ad Gala
tas inquit, si data esset Lex,
quæ posset uiuificare, uere ex Le
ge esset iusticia, totam iustificas
tionis nostræ uim, breuissime
simul & absolutissime complex
us est.

2. Nihil enim iustificat, quod
nō & uiuificet. Nihilq; uicissim
uiuificat, quod non simul
etiam iustificet.

3. Ita ut recte dicamur iustis
B ficari

cari fide, Quia iustus fide uiuit.
Hab. 2. Ro. 1. Galat. 3.

4. Iustificare enim propria
& primaria iustitutione, signi-
ficat ex impio iustum facere,
hoc est, mortuum ad uitam res-
uocare.

5. Id quod proprium opus
est omnipotentiae, sapientiae &
bonitatis diuinæ, non minus
quam creare. Rom. 7.

6. Transfertur tamen sæpe ad
aliam significationem, in qua
idem ualet, quod iustum existis-
mare, confiteri, testari, uel pro-
nunciare.

7. Lex autem peccatum ostens-
dens, & iram operans, cum mi-
nisterium sit mortis, tantum ab-
est a iustificandi efficacia, quan-

rum

tum mors abest ab ipsa uita.
Rom. 7. Rom. 4. 2. Cor. 3.

9. Anima enim ut peccato
dominante mortua est, ita Chri
sto per fidem inhabitante uiuit.

10. Fidem autem uocamus,
non carnalem humanæ mentis
assensum, quo cuius quiduis
credimus, sed motum spiritua
lem, quem Deus per uerbum
prædicatum, & spiritum suum
sanctum, in cordibus nostris ex
citât, ut in Iesum Christum fi
lium eius unigenitum creda
mus. Colos. 2.

11. Et hæc fides recte describitur
ad hebræos. Quod sit hypo
stasis rerum sperandarum, ar
gumentum non apparentium.
Hebre. 11.

B ij Facile

12 Facile autem sobrie philoſophantibus concedimus, hanc fidem eſſe qualitatem, modo ipſi nobis uiciſſim concedant, nō eſſe phyſicam, aut Ariſtoteliſcam, ſed ſupernaturalem, diuinitus in nobis excitatam.

13 Nec eoſdem reprehendimus, cum dicunt eam relatiue ſeſe habere ad uerbum Euangelij, cum recte intellectum non nihil lucis afferre queat.

14 Obiectum enim fidei, ad quod & fides refertur, eſt Ieſus Chriſtus, Dei & Mariæ filius, per uerbum Euangelij nobis oblatus & donatus, fideq; a nobis apprehenſus. Eſa. 9.

15 Et ſicut ſeruus qui dicitur, cum dominum non habeat, reſ

reuera seruus non est. Ita fides
quæ Christum non apprehens
dit, complectitur, & possidet, re
uera Christiana fides non est,
sed assensus carnalis, uel ex sang
uinibus, uel ex uoluntate carnis,
uel ex uoluntate uiri ortum has
bens, Iohan. 1.

16 Quare fides iustificans
in sacris literis, semper intelli
genda est per Synecdochen, ut
scilicet includat obiectū suum,
dominum nostrum Iesum Chri
stum.

17 Sicut enim Regius Pro
pheta Calicem suum uocat in
ebriantem, cum non calix ipse,
sed uinum in calice contentum,
possit inebriare, ita scriptura sa
cra, uocat fidem iustificantem,

B iij cum

cum tamen non fides, sed Christus fide comprehensus, possit uiuificare & iustificare.

18 Ipse enim factus est nobis a Deo, Sapientia, iustitia, sanctificatio & redemptio. 1. Corin. 1.

19 Hinc magna fiducia & constanter asserimus, fidem neq; qua qualitas est, neq; qua relatio, neq; qua eximia uirtus, neq; ulla sua dignitate, nos iustificare, sed tantum qua obiectum suum Christum apprehendit, & nobis unit.

20 Fides itaq; corda nostra præparans & purificans, iustificat accipiendo & possidendo, Deus autem iustus & iustificans eum, qui est ex fide Iesu Christi, iustificat, iusticiam suam nobis

nobis in Christo donando &
conferendo, Acto. 15, Rom. 3.

21 Cum enim duplex iustitia
sit, Dei scilicet & hominum, fi-
de, non hanc humanam, sed il-
lam Dei iustitiam apprehendi-
mus.

22 Quæ non ideo tantum di-
citur iustitia Dei, quod coram
Deo ualeat & accepta sit, sed
quod re uera est iustitia Dei,
Nempe Domini nostri Iesu
Christi, qui est Deus benedi-
ctus in secula, amen, Rom. 9.

23 Dominus enim de cælo
prospexit, super filios hominū,
ut uideat si est intelligens aut
requirens Deum. Psal. 14. & 53.

24 Verum non est iustus quis-
quam, aut intelligens, aut requi-
rens Deum. Omnes

25 Omnes enim declinauerunt simul inutiles facti sunt, nō est qui faciat bonum, non est usq; ad unum. Ibidem.

26 Sed solus Dominus noster Iesus Christus, qui legem & omnem iustitiam adimpleuit, iustus est, iuxta illud Zachariæ 9. Ecce rex tuus uenit tibi iustus. Math. 4. & 5.

26 Neq; uero ideo iustus est, quia legem adimpleuit, se quia ex iusto patre, ab æterno iustus filius natus est, iuxta illud, Pater iuste, mundus te non cognouit. Iohan. 17.

28 Eadem igitur est iusticia patris & filij, adde si libet, & spiritus sancti, qua iustus ipse, iustificat

stificat impium, nempe Iustitia
Dei, quæ eadem est & iustitia
fidei. Rom. 4.

29 Quia uero extra Christum
nemo iustus est, sed omnes mor
tui delictis, natura sunt filij iræ,
non confertur cuiquam iustitia
Dei & uita æterna, nisi prius ei
remissa fuerint peccata per sang
uinē Christi. Ephes. 2. Colos. 2.

30 Vnde iustificationis duas
partes libenter agnoscimus, Res
missionem uidelicet peccato
rum, & Reconciliationem.

31 Reconciliationem uero nō
illo uulgari modo accipimus,
quo homo reconciliatur homi
ni, sed theologice, ut Deo recon

B v ciliari

ciliari idem sit, quod Christo
uniri, ex eo renasci, illum in nos
bis & nos in illo esse, per illum
uiuere, eiusdemq; in nobis in
habitantis iusticia, iustos cen
seri.

32 Christus enim sponsus nos
ster desponsat nos sibi, uirginē
castam, hoc est, nulla idolatrica
doctrina corruptam, & despon
sat nos sibi in sempiternum in
iusticia & iudicio, in misericor
dia & miserationibus, & des
ponsat nos sibi FIDE. 2. Cor. 11
Osee 2.

33 Vnde cum eo sumus una
caro, membra scilicet corporis
eius, caro de carne eius, & os ex
ossibus eius. Ephes. 5.

34 Propter hoc relinquet ho
mo

mo patrem & matrem, & ad
hærebit uxori suæ, & erunt duo
in carnem unam. Hoc myste-
rium magnum est, in Christo
& Ecclesia. Ibidem.

35 Hinc nascimur in illo &
ex illo, ex aqua & spiritu, non ex
corruptibili, sed incorruptibili
Semine, per uiuum Verbum
Dei, & permanens in æternum.
Iohan. 3. 1. Petri 1.

36 Porro hoc semen Dei, in
credentibus & electis, manet.
Vnde & filij Dei, ac diuinæ na-
turæ consortes efficiuntur. Qui
enim Deo adhæret, fit unus spi-
ritus cū eo. 1. Iohan. 1. Galat. 3.
2. Pet. 1. 1. Cor. 6.

37 Nunquā tamen cum Deo
unus spiritus fieremus, nisi pri-

us

us cum Christo una caro essemus.

38 Habitat itaq; Christus per fidem in cordibus nostris, ut Paulus uult, & per consequens etiam Pater & Spiritus sanctus. Ephes. 3.

39 Quia in Christo inhabitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter, & per consequens etiam in ijs, in quibus Christus habitat. Coloss. 2.

24 Quod ut fieret, Christus a patre precibus obtinuit, dicens. Non pro eis tantum rogo sed pro ijs, qui per uerbum eorum credituri sunt in me, ut omnes unum sint, sicut tu pater in me & ego in te, ut & ipsi in nobis unum sint, sicut nos unum sumus.

mus.

mus. EGO IN EIS, ET TV
IN ME, ut sint consummati in
unum.

41 Præterea, id ita futurum,
nobis promisit, inquit. Qui
manducat meam carnem, & bi
bit meum sanguinem, in me
manet & EGO IN ILLO.
Iohan. 6.

42 Item, Si quis diligit me, ser
monem meum seruabit, & pa
ter meus diligit eum, & ad eum
ueniemus, & MANSIONEM
APVD EVM FACIE
MVS. Iohan. 14.

43 Item. Rogabo patrem, &
aliud paraclerum dabit uobis,
ut MANEAT VOBIS,
CVM IN ÆTERNVM.
Spiritus ueritatis, quem mun
dus

43
dus non potest accipere. Qui
autem spiritum Christi non ha-
bet hic non est eius. Iohan. 14.
Rom. 8.

44 Item. In illo die cognosce-
tis, quia ego sum in patre meo,
& uos in me, ET EGO IN
VOBIS. Iohan. 14.

45 Ac diligenter hortatur, ut
ita in ipso perseueremus, di-
cens, uos mundi estis propter
sermonem, quem loquutus sum
uobis, Manete in me, & EGO
IN VOBIS. Iohan. 15.

46 Hinc Paulus in Domino
sancte gloriatur, se ministrum a
Deo constitutum ad prædican-
dum uerbum Dei, quod sit mys-
terium a sæculis absconditum,
nunc autem patefactum san-
ctis,

ctis, quibus uoluerit Deus nos
tum facere, quæ sint diuitiæ glo
riæ mysterij huius, quod est
CHRISTVS IN NOBIS.
Coloss. 1.

47 Hinc audet, & dicit, Viuo,
iam non ego, **VIVIT VERO**
IN ME CHRISTVS. Quod
autem nunc uiuo in carne, in
fide uiuo filij Dei. Galat. 2.

48 Item, An experimentum
quæritis eius, qui **IN ME LO**
QVITVR CHRISTVS? 2.
Corin. 13.

49 Hinc Corinthios hortat
tur, inquiens, Vos ipsos tentate,
num sitis in fide, uos ipsos pro
bate, An non cognoscitis uos
metipsos, quod **IESVS CHRI**
STVS IN VOBIS EST?
Nisi

Nisi forte reprobi estis. Ibidem.

50 Item. Templum Dei sanctum est, quod estis uos, sicut dicit Deus, Inhabitabo in illis, & inambulabo, & ero illorum Deus, 1. Cor. 3. & 6. 2. Corin. 6.

51 Proprio filio suo non percipit Deus, Sed pro nobis omnibus tradidit illum. Igitur fieri nequit, ut non etiam omnia cum illo nobis donet. Rom. 8.

52 Qui autem omnia nobis cum illo donat, multo magis ipsum filium totum, quicquid is est, nobis ante donauit. Iuxta illud. Puer natus est nobis, & filius datus est nobis.

53 Hinc iustitia eius essentiali iusti sumus, iuxta illud. Hoc est nomen quod uocabunt eum.

Dominus

DOMINVS Iusticia nostra.
Hier. 23.

52 **DOMINVS** enim, ut illic in hebræo ponitur, nomen Dei ineffabile est, & nulli creaturæ communicabile, unicamq; diuinam essentiam, tribus personis, Patri, Filio & Spiritui sancto communem, cum respectu ad incarnationē filij, significat.

55 Itaq; periculose deprauant sanctam scripturam, qui cōtendunt hic legendum esse. Dominus Iustificator noster, contra manifestam linguæ sanctæ proprietatem, quam nec ludæi negare audent.

56 Hinc uita eius essentiali uiuimus & uiuemus, iuxta illud, Sicut misit me uiuens pater, &
C ego

ego uiuo propter patrem, ita &
qui manducat me ipse quoq;
uiuet propter me. Christus
enim est uerus Deus & uita æ-
terna, Iohan. 6. 1. Iohan. ult.

57 Ac nisi manducauerimus
carnem filij hominis, & biberis-
mus eius sanguinem, non ha-
beamus uitam in Nobis.

Iohan. 6.

58 Manducaee autem eius
carnem, & bibere eius sangui-
nem, hic dumtaxat, nihil aliud
est, quam credere ipsum peccas-
ta nostra pertulisse in corpore
suo, & sanguinem suum effu-
disse in remissionem peccato-
rum nostrorum, sed ita, ut hac
fide cum illo una caro fiamus,
&

& sanguine eius a peccatis laues
mur. 1. Petri 2. Math. 26 Apoc. 1.

59 Hinc gloria eius essentiali
glorificati sumus. Quia qui or
rat. Pater clarifica me claritate,
quam habui apud te, priusquã
mundus fieret. Ille etiam dicit.
Et ego claritatem, quam dedisti
mihi, dedi eis, Iohan. 17.

60 Nam quos uocauit, eos &
iustificauit, quos autem iustifi
cavit, eos et glorificauit. Rom. 8.

61 Et nos omnes reuelata fas
cie gloriam Domini speculans
tes, in eandem imaginem trans
formamur, a claritate in claritas
tem, tanquã a Domini spiritu.

2. Cor. 3.

C ij Sumus

62 Sumus itaq; filij Dei, nec
dum apparuit, quid futuri si-
mus, Scimus autem, quod cum
apparuit, similis ei erimus. 1.
Iohan. 3.

63 Hinc etiam essentiali Car-
itate illius inflammamur, ad di-
ligendum ipsum, & proximum
propter ipsum, Caritas enim
Dei, diffusa est in cordibus no-
stris, per Spiritum sanctum qui
datus est nobis. Rom. 5.

64 Deus enim Caritas est, &
qui manet in Caritate, in Deo
manet, & Deus in eo. 1. Iohan. 4.

65 Habemus autē hunc the-
saurum in uasis fictilibus, ut sub-
limitas sit uirtutis Dei, & non
ex nobis. 2. Cor. 4.

66 Quin etiam mors Christi,
in

in quam per baptismum com-
plantati sumus, in nobis efficax
est, ad destruendum corpus pec-
cati, & mortificandum ueterem
hominem, iuxta illud. SI CHRI-
STVS IN VOBIS est, cor-
pus quidem mortuum est prop-
ter peccatum, Spiritus autem ui-
ta est propter iustificationem.
Ephes. 4. Colos. 3. Rom. 8.

67 Omnis spiritus, qui confite-
tur Iesum Christum, ad hunc
modum uenisse & uenire in
carnem nostram, ex Deo est.
1. Iohan. 4.

68 Et omnis spiritus, qui non
confitetur Iesum Christum ad
hunc modum uenisse in carnē
nostram, ex Deo non est. Et hic
est spiritus Antichristi, de quo

C. in audis

audiuistis, quod uenit, & iam
nunc est in mundo.

69 Errant itaq; toto cœlo, nec
theologico nomine ulla ratione
digni sunt, quotcunq; & quan-
ticunq; sunt, qui putant alia re,
quam solo, uero & uiuo Deo,
patre, filio incarnato, & Spiritu
sancto, nos posse iustificari, ui-
uificari, glorificari.

70 Et quisquis hanc iustifica-
tionis nostræ rationem non tes-
net, quicquid profiteatur ore,
certū tamen est, eum esse Zuing-
lianum in corde.

71 Impossibile enim est, ut
credat, uerum corpus Christi
in pane, & uerum sanguinem
eius in Calice, qui non credit
Christum reuera habitare in
Christiano homine. Quisq;

72 Quisquis autem hanc iustificationis nostrae rationem, a Deo doctus, probe tenet, is facile intelligit, non panem & uinum, sed uerum corpus & sanguinem Christi, sacramentum huius mysterij esse oportere, etiamsi pane & uino tegantur.

73 Glacie quoque frigidiora docent, quicumque docent, nos tantum propter remissionem peccatorum reputari iustos, & non etiam propter iustitiam Christi, per fidem in nobis inhabitantis.

74 Non enim tam iniquus est Deus, aut iniquitatis amans, ut eum pro iusto habeat, in quo uerae iusticiae prorsus nihil sit, iuxta illud, Quoniam non Deus

C iij uolens

uolens iniquitatem tu es. Psal. 5.

75 Et tales non iusticiam Dei prædicant, sed multitudini peccatis ita contaminatæ, ut Deus in eis inhabitare nec uelit nec debeat, turpiter blandiuntur & adulantur, ne animaduertant, se longissime adhuc abesse a regno Dei.

76 Iusticia enim Christi, nobis quidem imputatur, sed non nisi quum in nobis est, iuxta illud. Deus eum qui peccatum non nouerat, pro nobis peccatum fecit, ut nos efficeremur iusticia Dei per illum. Rom. 8.

77 Huic iusticiæ Christi, perfectam obedientiam debemus, ut exhibeamus membra nostra, arma iustitiæ Deo, in sanctificationem,

ficationem, quam quia in hac
uita non perfecte præstamus,
orandum est ut dimittantur no-
bis debita nostra, sicut & nos
dimittimus. Rom. 6. Math. 6.

78 Opera nostra quantum-
uis bona, neq; iustificant, neq;
uiuificant, neq; glorificant (hæc
enim solius Dei sunt) sed fiunt
a iustificatis, uiuificatis & glo-
rificatis, quia arbor mala non
potest bonos fructus ferre. Mat-
thei 7. & 12.

79 Et quantū qui iustificatus
est iustificari debeat adhuc, hoc
tamen non sit operibus nostris,
sed cognitione filij Dei per fidē,
per quam ei de die in diem ma-
gis unimur, donec omnes oc-
curamus in uirum perfectum,
&

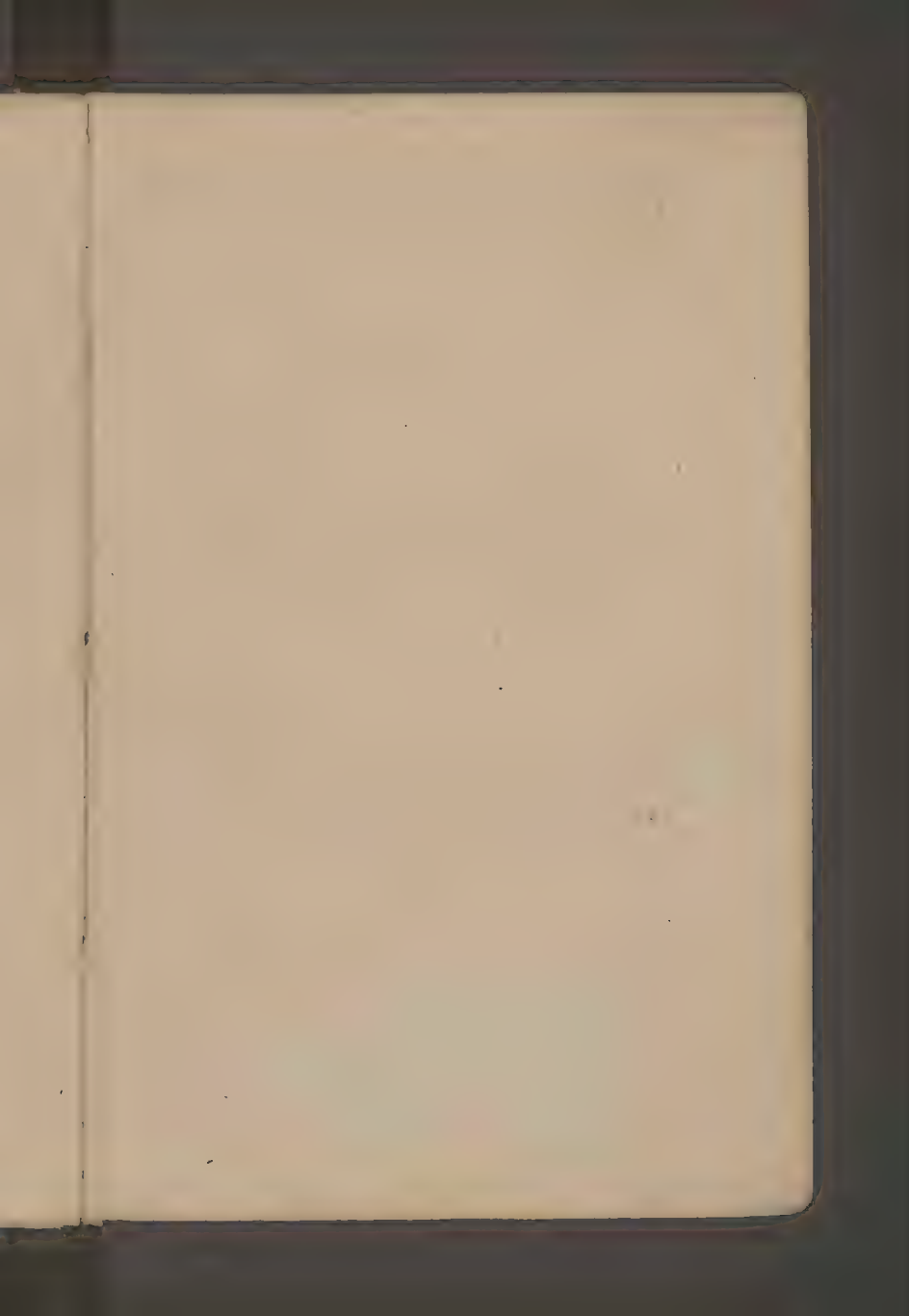
& in mensuram ætatis plenitudinis Christi. Apo. 22. Ephe. 4.

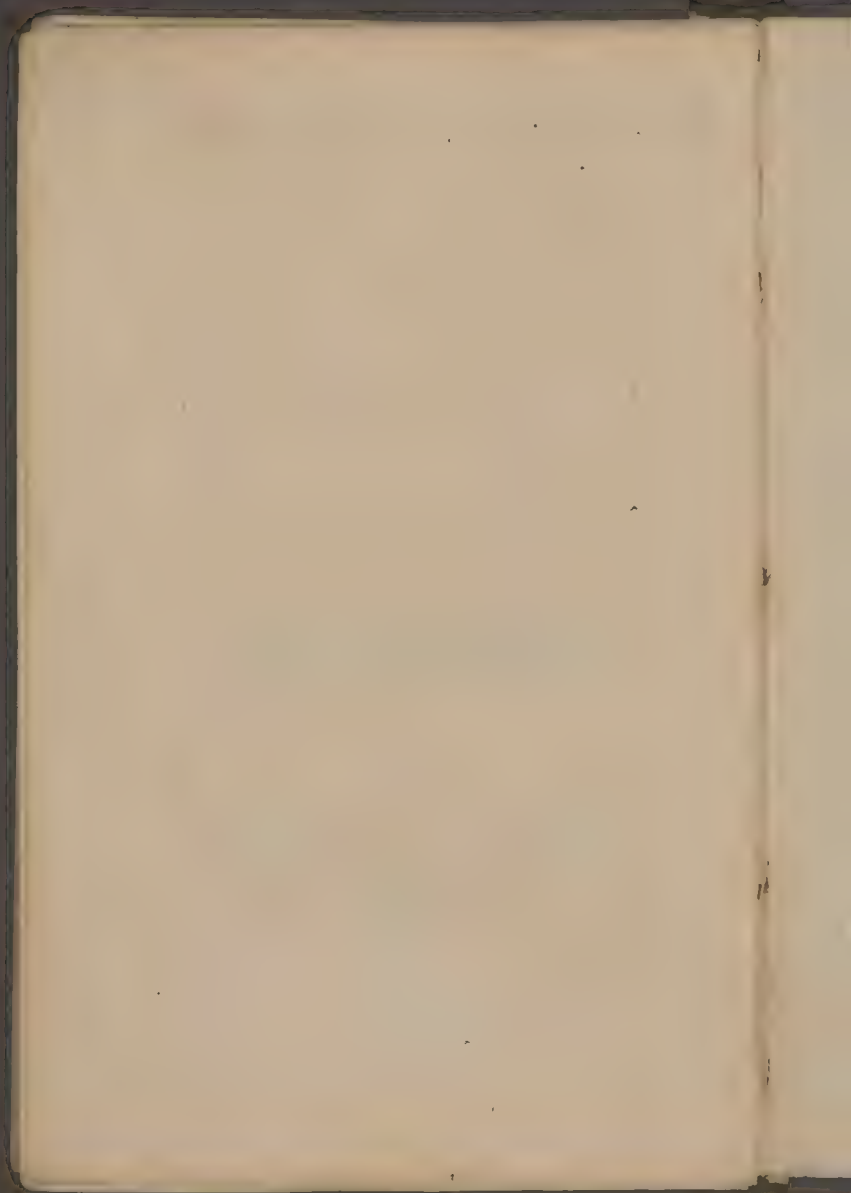
80 Nulla doctrina magis impellit homines ad bene operandum, quam hæc cœlestis de iustificatione nostri doctrina.

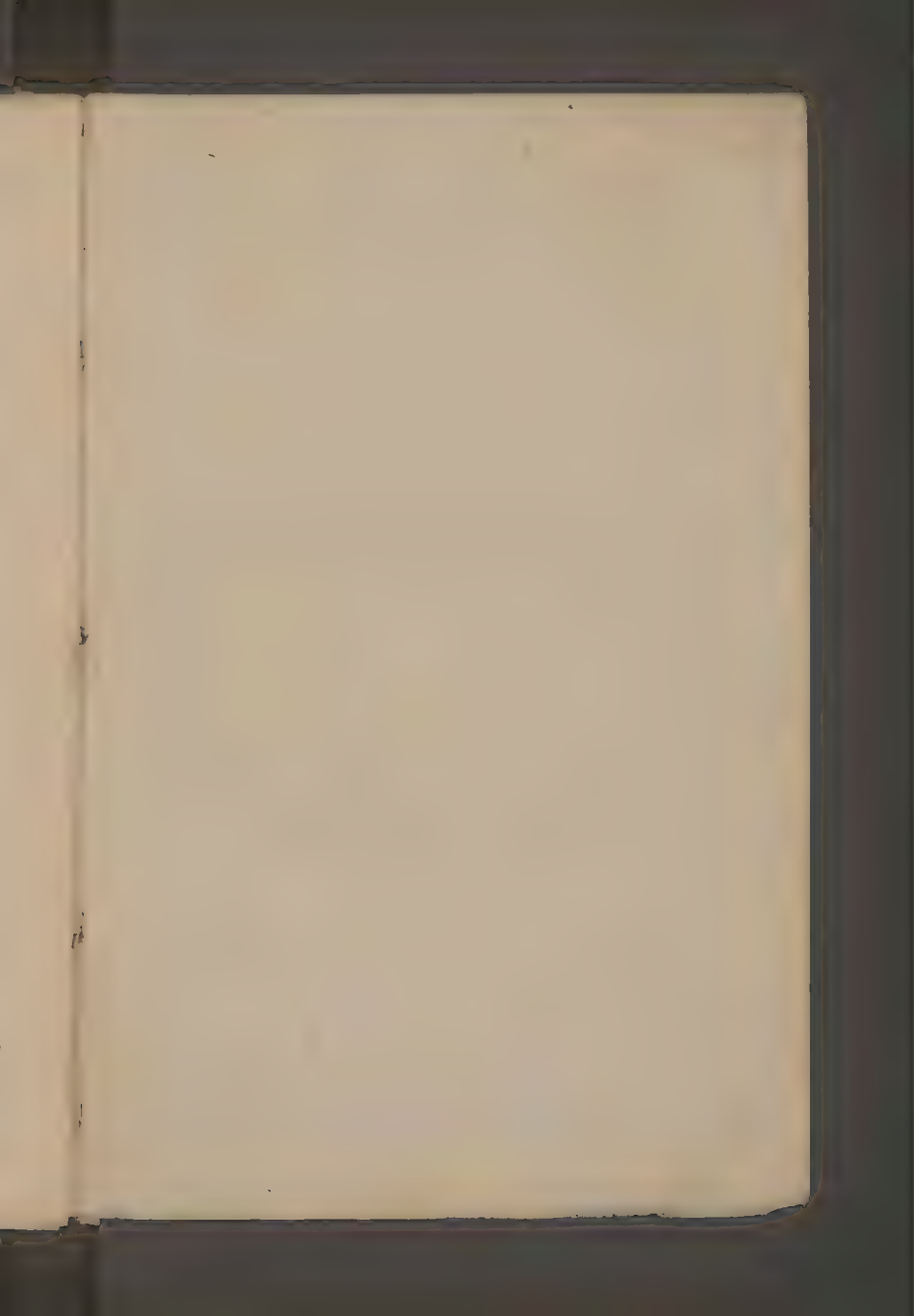
81 Nam Deus per Spiritum suum, a quo aguntur filij Dei, efficax est in credentibus, & ipsi ex animo obediunt, uerentes offendere Deum, quem sibi credunt ad hunc modum esse præsentissimum, & intimum, ne ab eo deserti, iterum moriantur. Rom. 8.

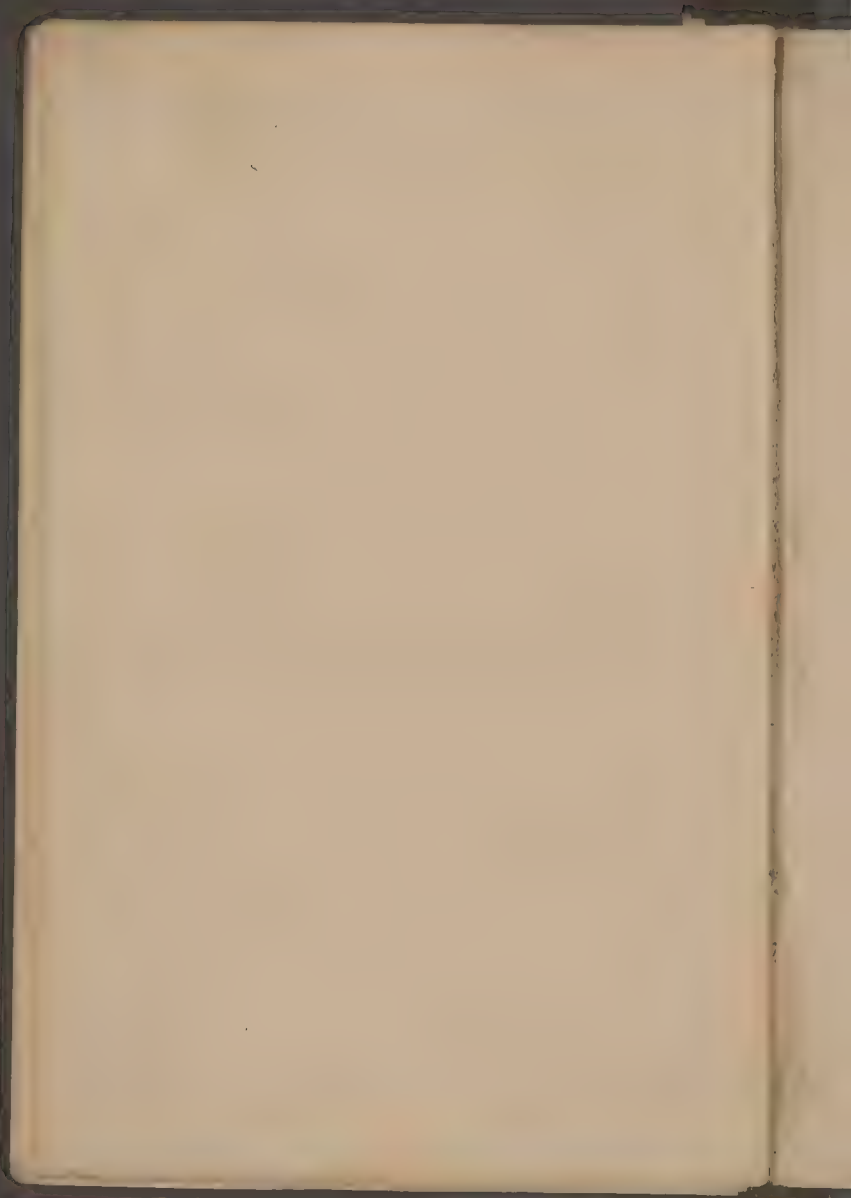
FINIS.

Regiomonte Prussiae III. Iunij
Anno. M. D. LIII.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0031884

